

Omama Lucia

Príbeh z programu AMAL

**Rybárska loď
v búrke na mori**

A. Burgund, 1955

Ako tvoriť
vzdelávacie
priestory tak,
**aby sme si lepšie
rozumeli?**

Mária Takáčová
Zuzana Trstenská
Ľudmila Ténai

Prof. Maggie Kubanyiova, University of Leeds

AMAL: Jazyky ako cesta k vzájomnému porozumeniu

Jazyk ako životný príbeh

Nie súbor pravidiel, ale praktický nástroj každodennej komunikácie.

Vzdelávanie na mieru

8 kurzov, praktické témy zo života, metóda CLIL a prvky učiva ZŠ/SŠ, špecializované kurzy.

Naprieč Cestou von a ďalej

Z kurzu pre omamy do programov ZEBRA a FILIP aj iné organizácie.

Pre koho

Ľudia z chudobných komunít, pre ktorých slovenčina často nie je materinským jazykom.

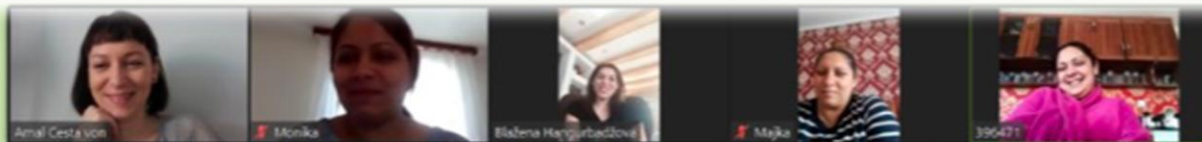
Amali a amalky

Dobrovoľníci z majority. Spoločné online lekcie ako stretnutie partnerov.

Viacjazyčnosť ako hodnota

Slovenčina otvára dvere, rómčina a ďalšie jazyky zostávajú súčasťou identity a komunity.

Amal = priateľ (medzinárodná rómčina) · nádej (arabčina) · ťažká práca (hebrejčina)

2. Scénka

Predstavte si, že ste moderátorkou a máte spraviť krátky rozhovor s výhercom súťaže, aby ste ho predstavili divákovi.

Položte mu základné otázky, aby ste sa dozvedeli o jeho živote a spontánne ich tvorte podľa odpovedí.

[@cestavon.sk/en/amal/](https://cestavon.sk/en/amal/)

Vzdelávanie nerobíme pre účastníkov, ale spolu s nimi

Participatívny - expertný model

I. Ako rozumienie JAZYKU

JAZYK = PRÍSTUP

K MYSLENIU
POMENOVANIU EMÓCIÍ
SEBAREGULÁCII
REFLEXII
UČENIU SA
BUDOVANIU VZŤAHOV

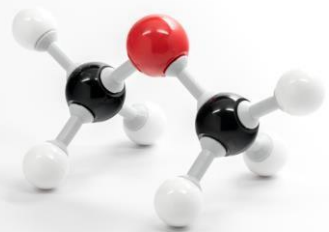

Náš jazyk odráža naše rôznorodé životné príbehy.

Kubanyiova Magdalena, University of Leeds

Cesta von z chudoby

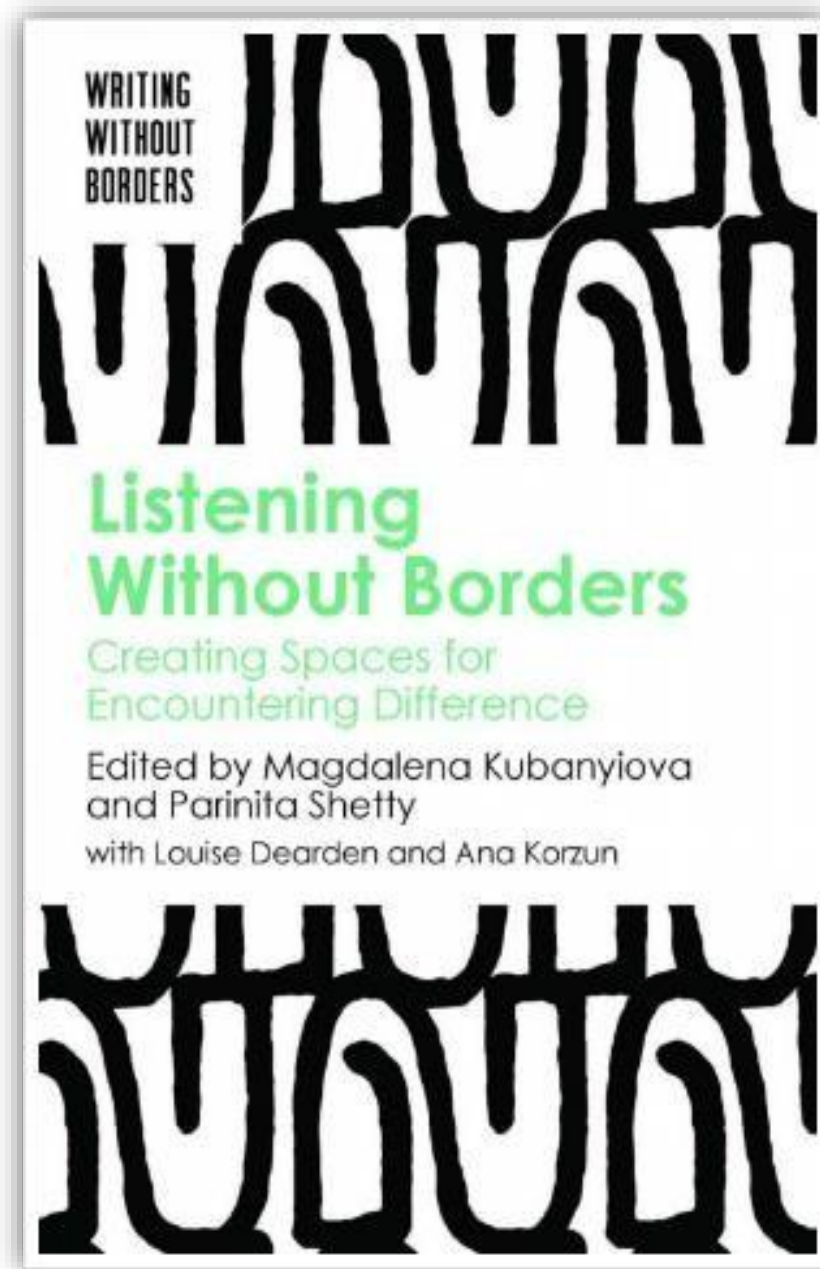
ETHER:
Etický rozmer vzdelávania
vo viacjazyčnom prostredí

STRETNUTIE S DRUHÝM = tu a teraz je predo
mnou jedinečná ľudská bytosť

JAZYK / VIACJAZYČNOSŤ = nie ako kompetencia, nie
ako bariéra, ale ako životná skúsenosť, ako
sociolingvistický fakt, ako ľudský príbeh, ako
vyjadrenie jedinečnej
ľudskej bytosti

POČÚVANIE = nie posudzovanie (počúvanie bez
hraníc, bez správnej odpovede, bez kritiky)

VYTVÁRANIE PRIESTORU = kde sa takto
počutými/ stretnutými môžeme cítiť všetci

Jazykové vzdelávanie v tretích priestoroch

1

Jazyk ako **ZDROJ**

Nie nedostatok. Každý jazykový repertoár má hodnotu a je východiskom.

2

Jazyk ako **AKTIVITA**

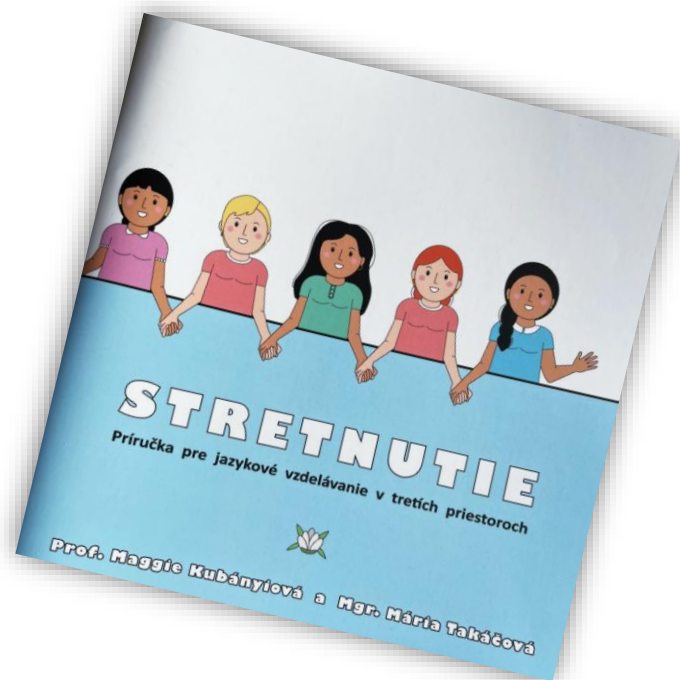
Spoločenská aktivita, nie abstraktný kód. Rodí sa v kontakte a vzťahu.

3

Jazyk ako **STRETNUTIE**

Vzdelávanie je predovšetkým ľudské stretnutie — s lektorom/kou, s obsahom.

II. Aké vzdelávacie priestory tvoríme?

Ako (sa) učiť a stretávať v tretích priestoroch?

1 Sprevádzanie, nie autorizovanie

2 Vnášanie 'vonkajšieho' dovnútra

3 Príležitosti na zakúsenie úspechu

4 Reflexia namiesto ideálnych verzií

5 Budovanie lešenia, keď ide do tuhého

6 Humor ako súčasť stretnutia

M: ((čaká, kým sa koleso roztočí a vyberie slovo))

A: Pre kamarátov. (3) Kto? Čo? S kým? S ...

M: Na zdravie. Vždy si ...

Z: Lebo napríklad, uhm, mne hovoril synovec, ..., on je myslím, druháčik alebo tretiačik (2) „Vieš Zuzi, pre mňa by bolo lepšie, neviem ako sa mám naučiť, keď čítam knihu, čítam, ja som ponorený do toho príbehu, ale ja ako náhle skončím, ja neviem povedať OBSAH.“

R: uhm |

Z: A ja mu hovorím, vieš čo, mojko, nebude ti lepšie keď ti JA napríklad budem čítať tú knihu, budeš mi vedieť povedať obsah. Že „ÁNO.“ Ahovorím, prečo si to nepovedal mame? Lebo vieš čo, mám jeden NÁPAD. Máš mobil, čítaj si a stále si to NAHRAJ. Mne pomáha napríklad pri učení, keď mi učiteľka pošle (xxx) že to napíšem a aj hlasovku. Avieš čo? Oveľa LEPŠIE sa mu učí. On povedal, že ďakuje, on si to nahral, keď mám čas tak mu prečítam avie lepšie povedať ten obsah, keď to počuje alebo mu číta INÝ. Takže aj TOTO, by bolo dobré, vieš, že aby sa naučili. Lebo veľa, veľa detí, ľudí, nevie povedať obsah. Očom to je, očom to bolo, oni by aj chceli vedieť, len nevedia nájsť ten systém, že ako sa to naučiť. Ja som napríklad tiež dlho hľadala ..., že ako sa ja mám učiť. A keď som dlho v knihách alebo v zošitoch, ja sa ti nenaučím NIČ.

Ukážka 7: Zuzanin (P) opis jej navrhovaných stratégií na vyučovanie čítania

A: Ešte spravím s Jankom ...

M: ((smiech))

A: ((hovorí po rómsky))

M: ((smiech))

A: A nemôžem sa sústrediť

M: No. ((úsmev))

Ehm, a veľmi ako, akože veľmi ma baví ten príbeh a som si všimla, že, že tie čiarky, kde treba počkať, tie bodky sú také, akože. Čítam aj ja, číta aj ona, akože jednu časť číta ona potom čítam ja a som si všimla, že čítam už ja, lebo som počula, ako ona to číta, tak som si uvedomila, že čiarky, treba počkať, otázniky napríklad, výkričníky, no o tom sme sa tiež učili, kde treba dávať výkričník, kde treba bodku, tak veľmi to pomohlo. Hlavne aj pri tom čítaní.

Ukážka 27: Adelka (P) a Milena (A) Ukážka 22: Ivanina (P) úvaha o spoločnom čítaní

Princípy v praxi

1 Metakognícia v praxi

2 Multisenzorické učenie

3 Menšie kroky, rovnaký cieľ

4 Nediagnostikujeme, podporujeme

5 Hodnotenie bez porovnávania

6 Vnímame slepotu experta

7 Učiaci sa ako spoluautor

8 Viacjazyčnosť ako súčasť rastu

Čo AMAL prináša

Účastníci

- Sebadôvera v slovenčine, kariérny rast
- Úrady, lekár, škola, vodičák
- Pomoc vlastným deťom
- Ďalšie formálne vzdelávanie

Dobrovoľníci a majorita

- Skutočné stretnutie a komunitu
- Informácie a scitlivovanie
- Prekonávanie predsudkov
- Vzdelávanie a rozvoj (webináre, intervízie)

Odborná komunita

- Metodika vzdelávania sprievodné školenia
- SJ ako druhý jazyk (aj online)
- Amal apka a AI chatboty
- Prepojenie aktérov a partnerstvá

AMAL

Čo môže byť váš ďalší krok k tomu,

ABY SME SI LEPŠIE
ROZUMELI

maria.takacova
@cestavon.sk

Mária Takáčová,
Zuzana Trstenská,
Ľudmila Ténai

Maggie Kubanyiova, University of Leeds